

ŠKOLOVANJE

Analiza “Mini škole” 2016.

Tradicionalno, kao i svake godine do sada, SO Željezničar (SOŽ) organizirao je proljetnu školu za speleologe pripravnike od 7. 3. do 21. 4. 2016. Voditelje je jednoglasno izabrao Izvršni odbor Odsjeka, a ove godine su to bili Josip Dadić i Matea Talaja.

Ovogodišnja škola obilježena je nekim organizacijskim promjenama. Naime, prosjek od preko 20 primljenih kandidata za speleološkog pripravnika predstavljao je prijašnjih godina priličan organizacijski napor i prije svega skraćivao kvalitetno vrijeme za speleološka istraživanja prije i nakon završetka škole. Osim toga,

prosječan broj speleoloških pripravnika koji su se aktivno nastavili u Odsjeku baviti speleološkim istraživanjima nije bio dovoljan i nije opravdao očekivanja. Nakon cjelovite analize Odsjek je zaključio kako od ove godine broj polaznika ne bi trebao prelaziti brojku 10 te da treba provesti kvalitetniju selekciju kandidata pomoću internih psiho-fizičkih uvjeta (jedan od njih bila je obveza kandidata da naprave određeni broj vježbi snage pred selekcijskom komisijom). Nadalje, kako je broj polaznika smanjen, naglasak speleološke škole bio je svakako na boljoj i sustavnoj edukaciji svih elemenata speleoloških vještina, a manji

Danko Cvitković

Na Gorskom zrcalu

Vlado Božić

Veternica - Predavanje o rasvjeti

broj polaznika omogućio je bolji i individualni pristup instruktora.

Druga velika promjena odnosi se na izvedbu terenskog dijela škole. Naime, velik broj školaraca dosad je uvjetovao način organiziranja terena tako da su polaznici često imali pripremljene poligone i nisu se previše bavili pitanjima kako je to organizirano i koja su sve znanja potrebna da se sigurno organizira speleološka istraživačka akcija, što je jedan od glavnih ciljeva takvih škola općenito. U tom smislu odlučeno je konkretnije povezati odlična teorijska predavanja s praktičnim terenskim dijelom. Za svaki teren odabirani su polaznici koji bi preuzeli, uz nadzor, određene dužnosti. Prije svega odabirani su oružari za svaki pojedini teren i oni bi preuzimali odgovornost za ispravno rukovanje i vraćanje skupne speleološke opreme u Odsjek. Nadalje, za svaki teren odabirani su fotografi i osobe koje su bile dužne napisati kratak izvještaj sa svakog pojedinog terena.

Treća promjena također se odnosi na terenski dio održavanja speleološke škole. Naime od pet terena tri će biti organizirana na tradicionalnim poligonima a zadnja dva u nepoznatim predjelima

Crnopca. Naravno, preduvjet za takvu organizaciju bilo je uspješno savladavanje svih potrebnih vještina u prva tri terena, odnosno vikenda. Prvi vikend bio je odrađen u Veternici i na Gorskom zrcalu gdje su s obzirom na manji broj školarci mogli intenzivno upoznavati speleološku opremu te osnovno kretanje po horizontali i vertikali. Na drugom terenu, u Paninom kuku, polaznici su u dvodnevnom izletu prošli sve zahtjevnije elemente kretanja u vertikalama, od prelaska sidrišta i čvorova do savladavanja prečnica. Sve to školarci su prolazili s transportnom vrećom kako bi si

Vlado Božić

Crnopac - dogovor pred odlazak na teren

što vjernije dočarali iskustvo u jamama i špiljama. Treći teren na Klani predstavljao je prekretnicu jer su školarci trebali što samostalnije pokazati naučeno. Klana je istovremeno bila najintenzivniji teren jer se u malom prostoru nalaze dvije jame te stijena koja je odličan pokazni poligon. Malo dalje od logora nalaze se dvije špilje pogodne za vježbanje topografskog snimanja. Školarci su se u rekordnom roku spustili na dno jama, gdje su sami donijeli, postavili i raspemili bivak. Poligon na stijeni poslužio je kao uvod u opremanje speleoloških objekata. Polaznici su po prvi puta primjenjivali naučene čvorove te sami postavljali kraće vertikalne smjerove. Povratna informacija bila je odlična jer su školarci tako potpuno drukčije doživljavali smisao i logiku kretanja po vertikalama te se bolje upoznali sa ostalom speleološkom opremom. U špiljama pored logora također se do dugo u noć vježbalo osnove topografskog snimanja.

Preostala dva terena bila su organizirana na Crnopcu, tradicionalnom odredištu SOŽ-a. Prvi teren pokazao je sve psihološke dimenzije speleološkog istraživanja. Naime, unatoč lošem vremenu i kiši odlučeno je da se krene u nepoznate dijelove Crnopca. Uz nadzor instruktora usporeno

se kretalo po zahtjevnom terenu a rezultat je bio dvije pronađene i topografski snimljene jame. Sljedeći vikend Crnopac je pokazao svoj puni potencijal. Jame koje su tada po prvi puta pronađene bile su istražene i topografski snimljene, a jedna od njih, Sovina oaza, krenula je dalje (kasnije su speleolozi došli do dubine od 200 m te otkrili nove vertikale).

Može se reći kako je škola 2016. zbog promjene u konceptu zahtijevala veći angažman. S obzirom na zahtjevniju izvedbu, broj sudionika škole smanjen je na 10, čime se mogla postići optimalna posvećenost i pažnja svima sudionicima podjednako. Na početku su postavljeni ciljevi koji su se slijedili tokom cijelog školovanja.

- **Sigurnost polaznika** je prva i najvažnija stavka ovakve vrste edukacije, što je dovelo do organiziranja manjih grupa.
- **Simulacija speleološkog istraživanja.** Na zadnja dva terena (Crnopac) izvedena su prava speleološka istraživanja, koja su zahtijevala donošenje rezultata (kada to vremenske i druge mogućnosti dopuste): topografski nacrt, popunjen zapisnik, slika ulaza i pločice te istražen objekt.

Vlado Božić

Gorsko zrcalo - vježba osiguravanja

Sudionici u špilji Veternici

- **Samostalnost polaznika.** Ovaj dio zahtijevao je samostalno prepoznavanje ne samo osobne, već i skupne speleološke opreme i poznavanje načina korištenja i čuvanja; zaduženja poput oružara, fotografa i novinara.
- **Učenje raznih tehnika.** Postavljanje, topografsko snimanje, raspoređivanje, orijentacija, reko-gnosciranje, spremanje speleološke opreme za teren itd.
- **Uklapanje škole u godišnji plan rada SOŽ-a.** Dva najvažnija istraživanja bila su na području Crnopca, koji je postavljen kao prvi prioritet u planu rada 2016. godine.

Prvo opažanje nakon analize svih terena bilo je da manji broj školaraca ne znači nužno više vremena i veću brzinu odrade. Kako je smanjen broj školaraca, pretpostavilo se da će se moći odraditi više radnji u istom vremenu, zbog čega je i tempo bio ubrzaniji nego inače, međutim, nije se moglo sve zamišljene obaveze obaviti na svakom terenu. Prijedlog je da se ubuduće obaveze (poput demonstracije samospašavanja, demonstracije crtanja, prelasci čvorova, vježbanje

čvorova...) rasporede realno u vremenu (određeni dio obaveza prebaciti u nedjelju) te da se ne postave preambiciozno. Također, ove je godine bilo manje vremena posvećeno vježbanju uzlova. Još jedan od nedostataka ovakve škole bio je taj što su potrebna dva instruktora na tri školarca (jedna ekipa) pa je nesigurnost i neiskusnost instruktora ponekad otežavalo izvođenje, no uvođenje ekipa od dva instruktora otvorilo je put manje iskusnim, ali aktivnim članovima u SOŽ-a da uz iskusnijeg instruktora nauče više.

Vrlo se korisnim pokazalo uvođenje zaduženja kod školaraca i odvajanje instruktora i logistike. Kako je sigurnost povećana na maksimum, bilo je vrlo važno uvesti jedinstven način oblačenja opreme i jednakost za sve školarce u napredovanju na školi (iskusni instruktori, instruktori koji slijede upute voditelja škole i vođe terena). Također, oružar školarac bio je vrlo korisna funkcija, koja je nakon škole (na terenima tokom godine) omogućila školarcima poznavanje sve opreme, a ne samo osobne. Voditelji terena nisu morali nakon škole školarcima pakirati opremu niti voditi o svemu računa, već su i

Novi speleolozi-pripravnici

školarci preuzeli neke odgovornosti. Mnogi su od njih uočili važnost fotografiranja u speleologiji, što je u zadnjih nekoliko godina posustajalo. Još jedan od projekata bilo je pisanje članaka za web nakon svakog terena, koji nažalost nisu zaživjeli, ali ne krivnjom školaraca.

Činjenica je da su s ovakvom vrstom škole školarci dobili uvid kako izgleda speleološko istraživanje i rad SOŽ-a tijekom godine. Prilika da školarci postanu dio tima i da sudjeluju u svemu, podigla je razinu zainteresiranosti za speleološka istraživanja. Istina, broj školaraca koji se poslije "aktivno" bave speleologijom nije puno veći nego prijašnjih godina, ali su zato kompetencije i sposobnost onih koji su se aktivno nastavili baviti speleologijom, ove godine puno veće nego prijašnjih godina. Interes novih speleologa pripravnika ove godine nije bio samo za izletničku komponentu terena već je kod njih pobudio i istraživačku želju. Isto je tako manji broj školaraca omogućio veće homogeniziranje i osobniji pristup u odnosu članovi odsjeka – školarci.

Najvažniji je rezultat ovogodišnje škole bio, a to joj je i bio glavni cilj, poticanje ostalih

članova na nastavak istraživanja na Crnopcu. Ove je godine od početka škole istraženo na Crnopcu 16 objekata, od kojih je 8 istraživano na školi, dok je, usporedbe radi, 2015. godine na Crnopcu rađeno 16 objekata. Kvantitativno usporedba ovakve vrste "mini škole" sa standardnom školom ne pokazuje veliku razliku (na od standardnih 20 polaznika, speleologijom se u prosjeku aktivno nastave baviti dvije osobe, dok je u "mini školi" taj broj jednak), ali se primjećuje da je postignuto mnogo bolje znanje školaraca.

Cjelokupna škola bila je začinjena tradiciionalnim željezničarskim veseljem, uz uvijek dobru papicu i domaću kapljicu. Ovim putem još jednom čestitka svim novim speleološkim pripravniciima i ujedno novim članovima SOŽ-a.

Polaznici speleološke škole 2016. g. bili su: Pavao Babić, Valerija Butorac, Viktorija Kojundžić, Lovro Lučev, Zrinka Matić, Tila Medenica, Marko Špelić, David Šošić i Josip Pavlek.

Voditelji škole:
Josip Dadić i Matea Talaja